

«ТАФАККУР ГАВҲАРИ» - ОИНАИ ДУРАХШОНИ ОЛАМИ МАЪНАВИИ ХАЛҚИ ТУРКМАН

24 январи соли 2025 дар Академияи идораи давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон маросими муаррифии китоби «Тафаккур гавҳари»-и Раиси Халқ Маслаҳати Туркменистон, Пешвои миллии халқи туркман Гурбангулӣ Бердимухамедов, ки чанде пеш бо забони ўзбекӣ нашр шудааст, баргузор гардид.

Дар маросим намоёндогони Маъмурияти Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон, аъзои Сенати Олий Маҷлис ва депутатои Палатаи қонунгузорӣ, намоёндогони вазорату идораҳо, марказҳои миллии фарҳангӣ, аҳли илму адаб, маориф, вакилони маъруфи соҳаҳои эҷодӣ, инчунин кормандони вассоти ахбори омма иштирок карданд.

Маълум аст, ки халқҳои бародари ўзбек ва туркман тўли асрҳо аз як дарё об нӯшидаанд, ҳамеша пахлу ба пахлу зиндагӣ кардаанд, таърихи умумӣ, фарҳанг ва арзишҳои неки муштарак доранд.

Сиясати мардумпарваронаи сарони ҳар ду давлат – Президенти Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев, Президенти Туркменистон Сердар Бердимухамедов ва Раиси Халқ Маслаҳати Туркменистон Гурбангулӣ Бердимухамедов, инчунин таърифҳои сатҳи олии боиси густариши ҳамкориҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, фарҳанг ва гуманитарӣ байни кишварҳо

мегарданд.

Дар шаҳри Тошканд «Боғи фарҳанг ва истироҳати Ашқобод», маҷмааи ёдгории Махтумқули ва дар вилояти Хоразм «Хонаи дўстии ўзбеку туркман» ва маҷмааи «Улلى ҳовли» бунёд шуданд. Дар навбати худ, дар шаҳри Ашқобод «Боғи фарҳанг ва истироҳати Тошканд» барпо гардид, ки ин ҳама қадамҳои амалии муҳиманд.

Бояд гуфт, ки тибқи анъанаҳои нақви аз ҷониби сарони давлатҳо роҳандозии шуда дар солҳои охир ба адабиёт ва китобхонӣ дар ҳар ду кишвар таваҷҷуҳи махсус дода мешавад.

Бо ҳамкориҳои Ташкилоти фарҳангии кишварҳои туркзабон – ТУРКСОЙ маҷмӯаи 100-ҷилдаи «Ганҷинаҳои адабиёти туркӣ» нашр шуд, ки 9 ҷилди он ба намунаҳои адабиёти туркман бахшида шудааст. Дар он осори беш аз 60 нависанда, аз ҷумла Озодӣ, Махтумқули, Муллонафас, Андалиб, Мулломурод Хоразмӣ, Хидир Дераев, Берди Карбоноев, Қора

Сейтӣ, Каюм Тангриқули, Нозик Оннатиева, Ораз Яғмур, Отаҷон Тоғон, Ота Отҷонов, Аҳмед Маммедов ва Ўрозқули Оннаев ҷой дода шудааст.

Илова бар ин, тибқи қарори Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон аз 19 феввали соли 2024 «Дар бораи таҷлили васеи 300-солагии таваллуди шоир ва мутафаккири бузурги туркман Махтумқули Фирокӣ», ин ҷашни фарҳанда дар кишвари мо бо шукӯҳи бузург ҷашн гирифта шуд.

Ба муносибати ин сана соли гузашта дар шаҳри Ашқобод дар форуми байналмилалӣ Президенти Ҷумҳурии Ўзбекистон Шавкат Мирзиёев бо медали хотиравии «300-солагии Махтумқули Фирокӣ» сарфароз гардид.

Ҳамаи ин далели мустақам гардидаи муносибати дўстиву бародарии байни халқҳои мо мебошад.

Дар қорабини намоёндои махсуси Президент оид ба масъалаҳои сиёсати хориҷӣ Абдулазиз Комилов, ректори Академияи идораи давлатӣ Адҳам Бекмуродов, раиси Иттифоқи нависандагони Ўзбекистон, сенатор Сироҷиддин Саййид, академик Шухрат Сироҷиддинов, сармухарири маҷаллаи «Ҷаҳон адабиёти», Журналисти шоистаи Ўзбекистон Аҳмадҷон Мели-

боев, директори Агентии кинематография Шухрат Ризаев, ноиби президенти Академияи илмҳои Ўзбекистон, профессор Баҳром Абдуҳалимов, доктори илмҳои филология Баҳродир Каримов, роҳбари Маркази миллии фарҳангии туркманҳо, депутати Палатаи қонунгузории Олий Маҷлис Гулда-на Аведурдиева ва дигарон нутқ эрон карда, таъкид намунаанд, ки ҳамкориҳои байни Ўзбекистон ва Туркменистон, ки бар пояи эътиқоди мутақобила ва ҳамсоягии нек асос ёфтаанд, дар солҳои охир ба марҳилаи комилан нав ворид шудаанд.

Китоби «Тафаккур гавҳари»-и Гурбангулӣ Бердимухамедов, ки ба чунин ҳадафҳои нек хизмат мекунад, дорои аҳамияти бузург аст.

Гурбангулӣ Бердимухамедов на танҳо арбоби барҷастаи давлатӣ ва сиёсатмадор, балки олимӣ варзида ва муаллифи даҳҳо асарҳои муҳим дар мавзӯҳои таърих, фалсафа, адабиёт ва тиб мебошад. Ӯ узви фахрии Академияи илмҳои Ўзбекистон интихоб шудааст.

То имрӯз китобҳои «Фарҳанг – ганҷи бебаҳои халқ», «Дунёи маънавии туркманҳо», «Афсонаи ҷовидона», «Асп – рамзи вафодорӣ ва бахт», «Чой – манбаи шифо ва нерӯи рӯҳӣ», «Зиндагии хуш аз тандурустӣ оғоз меёбад» ва ди-

гари Г. Бердимухамедов нашр шудаанд, ки аксари онҳо ба хонандагони ўзбек низ ошно ҳастанд.

Тавре дар маросими муаррифи зикр гардид, шахсе, ки китоби «Тафаккур гавҳари»-ро меҳонад, на танҳо бо таърихи фарҳанги туркманҳо, балки бо таърихи фарҳанги ҳамаи халқҳои туркзабон, арзишҳои ҷовидонӣ ва ғазилатҳои олии ошно мегардад.

Маълум аст, ки дар Ўзбекистон шумораи зиёди ҳамватанони туркманҳо зиндагӣ мекунанд, ки дар соҳаҳои гуногун бо меҳнати садоқатмандона дар рушди Ватан саҳм мегузоранд. Дар кишвари бисёрмиллатӣ мо ба таъмини зиндагии шоиста, ҳифзи арзишу анъанаҳои онҳо таваҷҷуҳи махсус зоҳир мекардад.

Дар маросим Сафири Факулуда ва Мухтори Туркменистон дар Ўзбекистон Шодурдӣ Меревдов зикр кард, ки баргузори чунин қорабиниҳои маърифатӣ дар густариши муносибати фарҳангиву гуманитарӣ миёни Ўзбекистон ва Туркменистон нақши муҳим дорад. Ӯ барои ҳамаи қорҳои неке, ки дар ин самт амалӣ мешаванд, ба Президенти Ўзбекистон ва мардуми ўзбек изҳори сипос намуд.

Назокат УСМОНОВА,
мухбири ЎзА.

Ислоҳот

Дар давоми панҷ соли охир аз ҷониби Сарвари давлат бо мақсади татбиқи пайвастаи вазифаҳои соҳаи суду ҳуқуқ, баланд бардоштани сатҳи дастрасии шаҳрвандон ба мурофиаи одилона, беҳтар кардани сифати баррасии қорҳои суд, васеъ намудани механизмҳои таъмини баробарҳуқуқӣ ва рақобати тарафҳо аз рӯйи қабули қарорҳои одилона ва қонунии суд як қатор фармон ва қарорҳо имзо гардиданд.

ТАМОҶОЛИ «ЎЗБЕКИСТОН НАВ – СУДИ НАВ» – ДАР АМАЛ

Аз ҷумла, Фармони Президент аз 24 июли соли 2020 «Дар бораи қорҳои иловагӣ оид ба минбаъд тақмил додани фаъолияти суд ва афзунсозии самарадории суди одилона» қабул гардид, ки дар асоси он ба шакли ташкилӣ-ҳуқуқии суд як қатор дигаргуниҳо ворид карда шуд. Эътибор ба таҳмири пойгоҳи моддӣву техникӣ суд, васеъ ҷорӣ намудани технологияи иттилоотӣ коммуникатсионӣ ба фаъолияти онҳо, дастгирӣ моддӣи қормандони дастгоҳи суд афзуд.

Бо Фармони дигари роҳбари давлат аз 7 декабри соли 2020 «Дар бораи қорҳои оид ба таъмини мустақилияти воқеии судя ва баланд бардоштани самарадории пешгирии коррупсия дар низоми суд» бошад, самтҳои асосии сиёсати давлат оид ба таъмини мустақилияти судя ва пешгирии коррупсия дар ин сохтор муайян гардиданд.

Аз моҳи январӣ соли 2021 суд оид ба қорҳои шаҳрвандӣ, ҷиноӣ ва иқтисодӣ сатҳи вилоятӣ ҷун суди ягонаи дорои салоҳияти умумӣ муттаҳид карда шуданд.

Дар асоси тамоҷоли «Суди ягона – инстансияи ягона» таҷрибаи баррасии парвандаҳо бо тартиби назоратӣ барҳам дода шуд.

Инчунин, аз 7 июли соли 2021 Қонун «Дар бораи суд» дар таҳрири нав қабул гардид ва як қатор масъалаҳои марбут ба фаъолияти суд, аз қабили сохтори низоми суд, мақоми судя, фаъолияти суди ҳарбӣ, дараҷаи тахассусии судя ва ғайра, ки бо 5 санади меъёрии ҳуқуқӣ танзим мекардиданд, ба низоми ягона муттаҳид карда шуданд.

Мувофиқи ин ҳуҷҷатҳои меъёрий дар ин сохтор як қатор ислоҳот амалӣ гардид, тартиби баррасии парвандаҳо тақмил ёфт. Илова бар ин, бо мақсади фароҳам овардани шароити мусоид ба шаҳрвандон дар таъминоти суд технологияи муосир ба таври васеъ ҷорӣ гардид.

Бо шарофати равишҳои замонавӣ, аз қабили тақсимоти автоматии парвандаҳо дар байни судяҳо, мурочиати электронии фосолави ба суд ва интиқоли электронии ҳуҷҷатҳои суд ба тарафҳо, интиқоли электронии ҳуҷҷатҳои иҷро барои Бюрои иҷроӣ ҳатмӣ, сабаи маҷлиси суд бо истифода аз сабаи аудио ва видео, наشري қорҳои суд дар интернет, самаранокӣ суди одилона таъмин гардид.

Портالي хидматҳои интерактивии Судии Олий ба қор даромад. Қабули мурочиатҳо тавасути телефони боварӣ роҳандозӣ гардид.

Инчунин, бо мақсади рақамизатии фаъолияти мақомоти ҳокимияти суд, беҳсозии табодули маълумот байни суд ва дигар идораҳо, таъмини ошқорбаёнӣ ва шаффофият дар ин сохтор қорабиниҳои судманд амалӣ шуданд.

Имзо гардидани Фармони Президент аз 16 январӣ соли 2023 «Дар бораи қорҳои иловагӣ оид ба тавсеаи минбаъдаи

дастрасӣ ба суди одилона ва баланд бардоштани самаранокӣ фаъолияти суд» қорҳоеро, ки дар ин самт иҷро мешаванд, ба марҳилаи нави рушд баровард.

Тибқи фармон Стратегияи кӯтоҳмуддати ба сатҳи сифатан нав баровардани низоми суд дар солҳои 2023-2026 ва Барномаи ҳаракат оид ба татбиқи он тасдиқ шуд.

Дар асоси тамоҷоли «Ўзбекистони нав – суди нав» вазифаҳои бобати васеъсозии имконияти дастрасии мардум ба суди одилона, сурат бахшидан ба ислоҳоти системаи суд, қорӣ кардани стандартҳои байналмилалӣ дар соҳа, ба мақомоти мустақили ҳифзи ҳуқуқу озодиҳои шаҳрвандон тадбиқ додани ҳокимияти суд ва ғайра муайян карда шуд. Дар як соли сипаришуда дар асоси ин тамоҷол қорҳои шобӣ таҳсин амалӣ гардиданд.

Роҳандозии таҳлили онлайнӣ вазӣи баррасии парвандаҳо дар суд, қор бо мурочиатҳои шаҳрвандон ва мониторинги риояи расмиёти мурофиа ва муҳлатҳои баррасии парванда, инчунин таҳлили онҳо аз рӯйи минтақаҳо ва афзунсозии маданияти ҳуқуқии аҳоли, аз ин ҷумлаанд, ки барои баланд бардоштани сифат ва самарадории суди одилона мусоидат мекунанд. Маҳз бо мақсади пузур кардани назорат дар ин самт, дар сохтори Судии Олий Мониторинги ахбор-коммуникатсия – Маркази омӯзиши вазъ таъсис ёфт.

Бояд гуфт, ки дар ҳамаи сана Фармони дигари сарвари давлат «Дар бораи қорҳои иловагӣ аз рӯйи ташкили самаранокӣ татбиқи фаъолияти суди одилона» қабул гардид ва бо он сохтори нави Судии Олий тасдиқ карда шуд.

Судии Олий аз замони таъсис эмблемаи махсуси худро, ки мақсад ба вазифаҳои роҳбарии судя ва озоидҳои шаҳрвандон, мурочиати озодонаи онҳо ба суд, афзунсозии самаранокӣ суди одилона, инчунин, таъмини ошқорбаёнӣ ва шаффофият дар суд хидмат мекунад.

Низом ЮСУПОВ,
судяи суди вилояти
Тошканд оид ба қорҳои
иқтисодӣ,
Музаффар ҲАСАНОВ,
омӯзгори литсейи академии
Донишгоҳи давлатии
ҳуқуқшиносии Тошканд.

Дар филиали Донишгоҳи давлатии техникӣ Тошканд дар Олмалик эътиборан аз соли таҳлили 2024-2025 барои донишҷӯёни курсҳои болои сохтори таълими дуали ба роҳ гузошта шуд. Дар доираи ин сохтор аз ҷониби таълимгоҳи олии мазкур таҳти ҳамкори бо ҶС «Олмалик КМК» муоҳида ба имзо расид. Дар ҳамаи асос дар «Қорҳои қонӣ», «Мошинҳои технологияи таҷҳизот», «Технологияи мошинсозӣ», «Таҷҳизот ва автоматикунории истеҳсоли мошинсозӣ» барин самтҳо ҷамъ 18 нафар донишҷӯён дар асоси озмун ба қор қабул гардиданд.

Донишҷӯён алҳол дар зершӯбаҳои гуногуни фабрикаи бойгардони Мис – 3, ки ба комбинат тобеъ мебошанд, қор мекунанд ва машғулоти амалӣ мегузаронанд. Ин қараён аз ҷониби падару модарони донишҷӯён низ хуб пазириро гашт. Онҳо баъди хатми донишгоҳ дар қорхона фаъолияти меҳнаташонро давом медиҳанд.

Дар сурат: суҳбат бо донишҷӯёни курсҳои болои филиали ДДТТ дар Олмалик. Суратгир: А. АЛИЧОНОВ (ЎзА).

ҚОР ДАР СОҲАИ СОХТМОН ҶӢ НАТИҶА ДОД?

Дидору мулоқот бо як гурӯҳ намоёндогони ташкилоту идораҳои сохтмон, ки бо ташаббуси ҳокимияти вилояти Қашқадарё рӯйи қор омад, хеле пурмаҳтаво буд.

Дар ин ҷамъомад ҳокими вилоят натиҷаи қорҳо дар соли 2024 мавриди таҳлил қарор дод ва таъкид кард, ки дар соли гузашта соҳаи сохтмон дар минтақа таъби дил пеш рафт ва қормандони ин соҳа бурдбона меҳнат кардаву дар барлои биноҳои маъмурии давлатӣ, истиқоматӣ, иншооти дорои аҳамияти иҷтимоӣ ҳиссаи арзанда гузоштанд. Натиҷаҳо таҳлил, ҳар камбудие, ки ҷой дошт, таъкид гардид ва супориши қатъӣ дода шуд, ки дар идомаи қорҳо дар соли 2025 онҳо комилан бартараф гарданд.

Гуфта шуд, ки дар соли 2024 ба қимати 15,1 триллион сӯм қорҳои сохтмон амалӣ гардиданд ва дар

қийёс бо соли 2023 хеле зиёд буда, ҳаҷми умумии қорҳои иҷрошуда 112,1 фоизро ташкил медиҳад. Аз ҷумла, бо саъю эҳтимоми гурӯҳҳои фаъоли сохтмон 157 бинои баландошён истиқоматӣ сохта шудаву мавриди баҳрабардории қор қор гардиданд. Дар натиҷа 5703 хонадон бо ҷои истиқоматӣ таъмин гардиданд ва дар манозили нав расми бӯрӯқубон гузарониданд. Ба 1005 шаҳрванд дар доираи тарҳҳои алоҳидаи давлатӣ барои соҳиб гардидан ба хонаҳои нав субсид дода шуд, ки дар маҷмӯъ 30,6 миллиард сӯмро ташкил медиҳанд.

Дар вилоят минтақаҳои иқтисодӣ амал мекунанд, ки маҳз ба истеҳсо-

ли маводи сохтмонӣ машғуланд ва ин қораву тадбир, ки бо нишондои роҳбари давлат рӯйи қор омадаанд, ба арзон шудани нархи умумии сохтмон мусоидат мекунанд. Назар ба маълумоти ироашуда, дар ноҳияҳои Китоб ва Деҳқонобод чунин минтақаҳои иқтисодӣ амал мекунанд ва онҳо қунун бо истеҳсоли зиёдтар аз 20 намуи маводи пардоз ва ороиш машғуланд.

Дар ҷамъомад ба нақша гирифта шуд, ки соли 2025 низ соҳаи сохтмонро тараққӣ хоҳанд дод ва барои зиёдтар аз 7 ҳазор аҳоли манзилҳои нави истиқоматӣ бунёд хоҳанд кард. Таъкид гардид, ки қормандони соҳаи сохтмон усулҳои нав ва технологияи пешқадаму ҳозиразамонро омӯхтанд дар амал татбиқ созанд, то сифати қор беҳбуд ёбад.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

Дар ноҳияи
Янги Намангон бо
иштироки роҳбарони
секторҳо, муассиса ва
ташкилотҳо барои ҳаллу
фасл намудани муаммоҳои
аҳоли қабули сайёр
баргузор гардид.

ҚАБУЛИ САЙЁР

Қисми асосии мурочиатҳо оиди масъалаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ, таъмин бо оби нӯшокӣ, қувваи барқ ва газ табиӣ, кадастр, мумфарш намудани роҳҳо, гирифтани кредитҳои имтиёзнок буд.

Мурочиатҳо ҳамаҷониба омӯхта шуд. Барои ҳал намудани масъалаҳо мутасаддиён вазифадор гардиданд.

Чунин қабули сайёр дар дигар ноҳияҳои вилоят низ давом дорад.

Шоҳида ДАМИНОВА,
мухбири «Овози тоҷик» дар
вилояти Намангон.

Дар расонаҳои ахбори умум бобати механизми пешгирии зўрварӣ дар оила матолиби зиёд чоп мешаванд.

Баъд аз он, ки ин механизм дар кишварамон қорӣ гардид, баъзе ба татбиқшавии он бовар надоштанд. Зеро, бонувони мо аз қадимулайём муаммоҳои хонаи худро берун намебараваранд, дардашонро «достон» намекунанд. Арӯсон аз ҷониби хушдоману шавҳар, ёки баръакс хушдоман аз арӯс ба зўрварӣ дучор шуда бошанд ҳам, аз ошкор кардани он ба каси дигар андеша мекунанд.

ОРДЕРИ ҲИМОЯ — ВОСИТАИ ПЕШГИРИИ ЗҶУВАРӢ

Вале давр бо шиддат дигаргун мешавад ва дар ҳама соҳа навиғариҳо ба миён меоянд. Аз ҷумла, барои зан ва духтарон низ шароити имкониятҳо фароҳам мегардад. Хусусан, соҳҳои охир, дар шароити ислоҳоти нави демократӣ якчанд қонун ва фармонҳои қабул шуданд, ки дар онҳо масъалаи баробарии марду зан мубайян карда шудаанд.

Дар Ўзбекистони Нав бонувон нафақат дар оила, балки дар ҳаёти иҷтимоиву иқтисодӣ ва сиёсии мамлакат низ фаъоланд. Ҷонишини роҳбари раёсати профилактикаи ҳуқуқвайронкунии хидмати бехатарии садорати қорҳои дохилии вилоят оид ба масъалаҳои занону духтарон, подполковник Нигора Қаймова аз ин хусус маълумот дод.

— Соли гузашта дар вилоят 2687 нафар занону духтарони ба таъйин ва зўрварӣ дучор шуда ба ӯйхат гирифта шудаанд. Онҳо ба зўрварии рӯй, ҷисмониву моддӣ, таъқиб ва таъйин дучор гардидаанд.

Ҳар як инсон, ҳоҳ зан бошад ҳоҳ мард, бояд ҳуқуқи худро донад.

Зўрварон ҳатто барои суҳанҳои бад ва дашон низ дар назди қонун ҷавоб медиҳанд. Ҳуқумат ба бонувоне, ки ба ҷунин ҳолатҳои нохуш рӯ ба рӯ мешаванд, «Ордери ҳимоя» медиҳад.

Барои маълумот бод ғуфт, ки «Ордери ҳимоя»-ро ба воситаи портали **my.gov.uz** гирифтани мум-

кин аст ва дар муддати 30 рӯз дода мешавад. Баъди тақдир намудани ариза, инспектори ҳудуд онро дар байни 24 соат дида баромада, баъд тақдир мекунанд. Ба шахсе, ки таъйин ва зўрварӣ зоҳир кардааст, аз ҷониби инспектори маҳалла чораҳои қонунӣ андешида мешаванд. Бояд ғуфт, ки шахсон дар бораи таъйин ва зўрварӣ ҳа-бардода низ мувофиқи қонун ҳимоя карда мешаванд.

Ба бонувоне, ки ба ин гуна вазъият афтадаанд, рӯҳшиносони марказҳои иҷтимоии «Инсон» хидматҳои махсус ва маслиҳатҳои ҳуқуқӣ мерасонанд. Таъйин ва зўрварӣ фақат дар оила не, балки дар ҷойҳои ҷамоатӣ, дар қорхонаву ташкилот, кўчаву хиббонҳо низ метавонад содир шавад.

Тўли соли сипаришуда бинобар пешниҳод гардидани «Ордери ҳимоя» дар 1243 оила зану шавҳар аз нав ошӣ карда шуданд. Дар 1374 оила низоъ бартараф гардид, 20 оила бошад пароканда ва 50 оила дар фикри худ монданд, яъне «ба кўчаи муро» надаромаданд. Ҷунин қорҳои амалӣ, тарғиботию ташвиқотӣ далолат медиҳанд, ки дар кишварамон ҳифзи занону духтарон ва ҳимояи иҷтимоии онҳо ба дараҷаи сиёсӣ бардошта шудааст.

Шоҳида ДАМИНОВА,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Намангон.

Соҳибқора

Баланд бардоштани сатҳи зиндагии мардум, махсусан таҳкими некуаҳволии аҳоли, тавассути дастгирии соҳибқорӣ яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати давлатӣ ба ҳисоб меравад. Имрӯзо дар соҳаҳои ғуногуни иқтисодиёт ислохотҳо амалӣ мешаванд, ки барои бонувони соҳибқор ҷиҳати пешбурд ва рушди фаъолияти иқтисодӣ дар мамлакат мусоидат мекунанд.

Қарори Сарвари давлатамон «Дар бораи чораҳои иловагӣ оиди дастгирии соҳибқории занон» заминаи муҳими ҳуқуқӣ барои таъмини ҳамаҷонибаи истеъдод ва таъвоноии бонувони мо гардид.

Яке аз ҷанбаҳои муҳим ин аст, ки Палатаи савдо ва саноат, «Бонки халқӣ», «Бонки рушди тиҷорат» ва «Микрокредитбанк» низоми дастгирии соҳибқории занонро ба вучуд овард. Аз ин рӯ, тавассути ин низоми ба занон дар таҳияи лоиҳаи тиҷоратӣ равандҳои амалӣ намудани фаъолияти соҳибқорӣ дар маҳалло ва ба фуруш баровардани маҳсулоти онҳо ёрии амалӣ расонида мешавад.

— Ба мақсади қишр додани сатҳи камбизоатӣ дар ноҳия, расонида ни кумаки моддӣ ба оилаҳои ниёзманд, бозомӯзии касбу ҳунар ба занони бекору бехитосос, таъмини онҳо бо ҷойи қор хона ба хона гашта, бо занон суҳбат мекунем ва бо назардошти шавқу ҳаваси онҳо барои гирифтани кредит аз бонҳо кумак мекунем, — меғӯяд муовини ҳоким, мудирӣ шӯъбаи қор бо занон ва оилаи ноҳияи Чирчики бонҳо Мақпал Айтматова. — Мо ба заноне, ки меҳоранд сех қушоянд, гармхона созанд ё бо қорводорӣ ва мурғ-парварӣ машғул шаванд, ёрии амалӣ мерасонем. Барои онҳое, ки аз бонк кредит гирифтаанд, ба мақсаднок сарф кардани маблағ, дуруст ташкил намудани қор ва

дарки масъалаҳои молиявӣ дарси якҷафтаина ташкил кардаем. Яке аз ҷунин соҳибқорон, ки дар қоҳиш додани камбизоатии оилаҳо сармугзор аст, Барно Алихонова мебошад.

Бонуи соҳибқоре, ки суҳан дар бораи он меравад, зодаи ноҳияи Қосонсойи вилояти Намангон буда, бо тақозои тақдир ба ноҳияи Чирчики болои вилоти Тошканд келин шудааст.

Зимни ошноӣ бо фаъолияти соҳибқории Барно Алихонова бори дигар боварӣ ҳосил кардам, ки нақши зан ҳамчун соҳибқор на танҳо дар ободии оила, балки ба рушди ҷомеа низ хеле муҳим аст.

Ҳангоми вохӯри бо бонуи соҳибқор ба ӯ бо чанд савол муроҷиат намудем.

— **Аввалан, биғӯед, ки чаро соҳаи соҳибқориро интиҳоб кардед ва фаъолияти меҳнатии шумо аз ҷи оғоз ёфтааст?**

— Коллеҷи тиббии Қосонсойро хатм карда, дар беморхона ҷун ҳамшираи шавқат фаъолият бурдам. Лек намеҳостам бо ҳамширагӣ маҳдуд шавам. Бинобар ин, аз имкониятҳое, ки барои соҳибқорон фароҳам шудааст, истифода намуда, аз қарор фармонҳои Сарвари давлатамон ҷиҳати дастгирии соҳибқорӣ занон илҳом гирифта, дар маҳаллаи Султонработи ноҳия Маркази таълим ва сеҳи дўзан-

дагӣ қушодам. Занонеро, ки дар «Дафтари занон» ва «Дафтари оҳанин» сабти ном шудаанд, ба марказ ҷалб кардем. Дар қоргоҳ асосан либосҳои қўдакони истеҳсол менамоем ва ният дорем, ки дар оянда доираи фаъолияти қоргоҳро васеъ гардонда, ба истеҳсоли дигар намудҳои либос машғул шавем. Инчунин оғози фаъолияти Маркази савдо ва та-рабхона дар маҳаллаи мушқили мардумро осон кард.

— **Меғӯянд, ки соҳибқорӣ қори мардон аст. Шумо ҷун зани соҳибқор ба ин ҷи назар доред?**

— Хушбаҳт ҳастам, ки дар лоиҳаи «Бонуи соҳибқор» ишти-роқ карда, дарк намудам, ки занон ба ҷи қодиранд. Фикр мекунам, дар олами тиҷорат ин сар-рҳадҳо аз байн рафтаанд ва ин ба одамоне, ки шумо бо онҳо муносибат мекунед, вобаста аст. Натиҷа на ба ҷинси шумо, балки ба меҳнату ҳаракати шумо вобаста мебошад.

— **Соҳибқор бояд қадом ма-лакаҳоро дошта бошад?**

— Барои ҳар як соҳибқор ҳара-кат ва ўдабарой ҳеле муҳим аст. Зеро ҷаҳони муосир босуръат пеш меравад. Ҳадафҳое, ки пеши худ қушоянд, бо гузашти вақт тағйир меёбад. Инчунин, болои худ қор қардан муҳим аст. Агар шумо ҳоло пештози бозор бошед, шояд фардо мутахассисони ҷавони болаёқат бо ғояҳои нав меоянд. Аз ин рӯ, соҳибқор бояд ҷўндаи роҳҳои қурсамари ташкили меҳнату ва истеҳсолот, ихтирою навоарӣ бошад. Фаъолияти худро дар асоси қону-нҳои рақобат, нарх, манфиат-

ноқӣ ба роҳ монад.

— **Ҷази соҳибқорӣ қуни-ро ҷи ғуна арзёбӣ мекунед? Оё дар ин самт мушқилиҳо вучуд доранд?**

— Натиҷаи қори қурсамар дар он аст, ки имрӯз дар кишварамон ба занон эҳтиром ва таваҷҷўҳи хоса зоҳир мешавад. Дастгирии давлат ба созмонҳое ҷун Иттиҳоди-дияи «Бонуи соҳибқор» низ дар амалӣ намудани ҳадафу вази-фаҳои онҳо басте муҳим аст. Со-лҳои охир доираи ғамхориҳои қори занон барои таҳияи феҳри-сти лоиҳаҳои соҳибқорӣ занон дар ҳар ноҳияву шаҳр, доир ба маблағгузори ҳармоҳа, сода-со-зии гирифтани кредит ва грант супоришҳо дод. Имтиёзҳое, ки ба соҳибқорзанон дода шуда-аст, бонувони фаъолеро, ки да-лерона сўи мақсади аниқ қадам гузошта, дар ҳама самтҳои со-ҳибқорӣ худро месанҷанд, рўқбаланд месозанд.

соҳибқорӣ бонувон муҳим аст.

Ташаббуси Сарвари давлат ҷиҳати дастгирии занону духтарон ва ёрии ҳамаҷониба ба онҳо имрӯз дар қалби ҳазорон намо-яндагони ҷинси латиф эътимо-ду қасорат ва сипосро бедор мекунанд. Роҳбари давлатамон дар доираи барномаи соҳибқорӣ занон барои таҳияи феҳри-сти лоиҳаҳои соҳибқорӣ занон дар ҳар ноҳияву шаҳр, доир ба маблағгузори ҳармоҳа, сода-со-зии гирифтани кредит ва грант супоришҳо дод. Имтиёзҳое, ки ба соҳибқорзанон дода шуда-аст, бонувони фаъолеро, ки да-лерона сўи мақсади аниқ қадам гузошта, дар ҳама самтҳои со-ҳибқорӣ худро месанҷанд, рўқбаланд месозанд.

Суҳбатро
Мағфират МАМАҶОНОВА,
хабарнигори «Овози тоҷик».

Соли ҳифзи муҳити зист ва иқтисодиёти «сабз»

БАРҚИ «САБЗ» АСОСИ РУШДИ ИҚТИСОДИЁТИ «САБЗ» ҲОҲАД ШУД

Дар вилояти Сурхондарё дар натиҷаи аз имкониятҳои гидроэнергетикӣ дуруст ва босамар истифода бурдан баҳри истеҳсоли барқи арзон ва аз ҷиҳати экологӣ тоза — барқи «сабз» замина пайдо гардида, торафт самараро хуб медиҳад.

Ҷуноне ки мутахассисон таҳлил намуда, ба ҳулосаҳои мушаххас омадаанд, дар за-моне, ки эҳтиёҷи халқу дав-лат нисбат ба қувави барқ рӯз то рӯз афзоиш меёбад, дар натиҷаи аз захираҳои об ду-руст ва оқилона истифода бурдан, бо барқи босифат ва тоза мунтазам таъмин наму-дани истеъмолчиён, албатта, натиҷаи дилхоҳ медиҳад. Бо дастгирии ва маблағгузориҳои ҷамъияти саҳомии «Ўзбек-гидроэнерго» барпо намуда-ни иншоотҳои барқии хурд дар вилоят ба ин далел шуда метавонад. Аз ҷумла, дар муддати панҷ соли охир дар дарёи Тўпаланг ду иншооти барқии обӣ: «Зарчоб-1» ва «Зарчоб-2» бунёд ёфта, ба истифода дода шуд. Дар ин-шоотҳои барқии мазкур, ки иқтидори ҳар яке он 75 ме-гаваттӣ мебошад, дар айни замон қариб 50 ҳазор хона-

дон бо барқи табиӣ мунтазам таъмин аст. Соли гузашта дар ноҳияи Қизилқирғиқ неруғҳои барқии «Исфара-1» ба қор да-ромад. Аз неруғҳои барқии «Исфара-1» бошад, 460 хона-дони маҳаллаи «Янгикент» бо барқ таъмин гардид.

Барои таъмини иҷрои қаро-ри Президент аз 12 июли соли 2024 «Дар бораи суръат бахшидани қораву тадбирии ислохотии соҳаи гидроэнер-гетикӣ» дар тирамоҳи соли сипаришуда НБО-и Қумқур-он ба фаъолият оғоз кард. Дар НБО-и мазкур, ки дар арафаи «Соли ҳифзи муҳити зист ва иқтисодиёти «сабз» ба истифода дода шуд, 550 кВт қувави барқ истеҳсол гарди-да, қариб 1000 хонадонро таъ-мин менамояд. Гидроагрега-ти замонавие, ки дар ин не-руғҳои хурди барқӣ насб кар-да шудааст, дар қорхонаи ҷамъияти саҳомии «Сувсано-

атмаш» истеҳсол гардидааст. Дар ҳудуд истеҳсол наму-дани барқи тоза ва экологӣ — барқи «сабз» имкон медиҳад, ки ба ҳисоби миёна дар як сол 730 ҳазор метри мукааб газ сарфа карда шавад.

Дар айни замон дар поёно-би дарёи Тўпаланг боз як ин-шооти барқии обӣ «Зарчоб-3» қад рост намуда истодааст, ки иқтидори он 16 мегаватт буда, дар як сол 70 миллион кило-ватт/соат қувави барқи тоза истеҳсол менамояд.

Бо ташаббуси роҳбари дав-латамон дар мамлакатамон

номгузори шудани Соли ҳифзи муҳити зист ва иқти-содиёти «сабз» дар ҷануби кишвар — Сурхондарё, ки манбаъ ва захираи об нисба-тан зиёд аст, барқи «сабз» дар он-да боз ҳам бештар рушд мекунанд. Дар натиҷаи арзиши аслии қувави барқ арзон, бе-хатарӣ таъмин ва сифати он низ аз ҷиҳати экологӣ баланд ҳоҳад шуд.

Олим ПАНЧИЗОДА,
хабарнигори
«Овози тоҷик»
дар вилояти Сурхондарё.

ТОЗАГИИ МУҲИТИ ЗИСТ БА ДАРОЗМҶИИ ИНСОН МУСОИДАТ МЕНАМОЯД

Солҳои охир барои тоза нигоҳ доштани муҳити зист ва вазъи экологӣ чораҳои муҳим андешида мешаванд. Ин масъала дар кишвари мо беҳуда ба сиёсати давлатӣ таъдил наёфтааст. Аз минбарҳои баланд доир ба бадшавии вазъи экологӣ ҳамаша бонги изтироб садо медиҳад. Махз барои ҳамин Президент соли 2025-ро «Соли ҳифзи муҳити зист ва иқтисодиёти «сабз» эълон кард. Гуфтанист, ки покшаву беолоиш будани вазъи муҳити зист гавари солимии мавҷудоти зинда мебошад. Дар робита ба тозагии муҳити зист ва беҳбудии вазъи экологӣ дар вилояти Фарғона ҷи ғуна қорҳои шоиста анҷом дода шудаанд ва дар соли нав ҷи ҳел қорабиниҳо татбиқ ҳоҳад шуд? Дар ин бора бо Ғулноза ТЎХТАСИНОВА — қотиби матбуоти Садорати экология, муҳити зист ва тағйирёбии иқлими вилоят суҳбат кардем.

— Дар доираи лоиҳаи миллии «Ма-қони сабз» аз оғози фасли баҳор то фасли тирамоҳ ба ҷойи 15,2 миллион бех ҳудуди 17,4 миллион дарахтону буттаҳои орошиш ва мевадиханда ши-нонида шуданд, — гуфт Г. Тўхтасинова. — Бо мақсади муҳофизати ниҳилоҳ, мисли пешгирӣ аз хушқшавӣ, саривақт додани об, ғизоҳои лозимӣ ва поши-дани доруҳои қимёвӣ ба муқобили ҳаҷароти зараррасон 5824 нафар шах-сонӣ масъул вазифадор гардиданд. Дар ин замина 9 ҷохи нави обқашӣ сохта шуд ва барои обёрӣ 44 техни-каи махсус сафарбар гардид.

Яке аз самтҳои асосии пешрафти қор вобаста ба ҷўрони маблағе ме-бошад, ки бояд субъектҳои хоҷагидорӣ пардохт намоянд. Бар асоси қарори Девони Вазирон аз 12 апрели соли 2021 «Дар бораи боз ҳам тақомул бах-шидан ба механизми иқтисоди му-хофизат намудани муҳити зисти Қум-ури Ўзбекистон» тавассути барномаи «Экофод» аз 6 ҳазор 127 субъект 11,2 миллиард сўм ситонда шудааст.

— **Барои назорати экологӣ роҳан-дози рейдҳо низ заруранд. Ду-руст аст?**

— Бале, садорати мо дар давоми сол 3 ҳазору 596 маротиба рейд гузаронд. Дар натиҷа ба 3 ҳазору 582 шахс беш-тар аз 2,9 миллиард сўм ҷаримаи маъ-мурий таъин гардид. Микдори ҷари-маҳои ситонидашуда 1 миллиард 195 миллиону 167 ҳазор сўмо ташкил кард. Дар ин маврид ҳодимони Бюрои иҷроӣ ҳатмӣ бо мо ҳамқорӣ карданд.

Аз рўйи се ҳолате, ки Бюрои иҷроӣ ҳатмӣ ҷаримаро лағв намуд, қарздо-рони эҳтимоли аз пардохти 118,4 миллион сўм наҷот ёфтанд. Аммо аз рўйи 22 ҳолат пардохти маблағи уму-мии 84 миллион сўм то қунун ба таъ-хир афтадааст.

— **Дар шаҳру ноҳияҳо нуқтаҳои зиёди мошинҳои фаъолият меку-нанд. Мешавад таъзеҳ дод, ки дар вилоят ҷунин нуқтаҳои мошинҳои то ҷи андоза ба муҳити зист таъ-сир мерасонанд?**

— Дар айни замон яке аз масъалаҳои мо ҳамин аст, ки вазъияти экологиро ба бунбаст мувҷеҳ мекунанд. Мо дар

маҷмўё 197 нуқтаи мошиншўйиро мавриди санҷиш қарор додем. Фаъо-лияти 13-тои он боздошта шуд. Дар давоми соли сипаришуда аз рўйи ин намууди фаъолият 37 қонуншиканӣ ошкор ва ба маблағи умумии 41 мил-лиону 860 ҳазор сўм ҷарима ситонда шуд.

— **Оё танҳо бо ситондани ҷари-ма масъала ҳал мешавад?**

— Мо роҳи дигар надорем ва ҷари-маситонихо қаму беш онҳоро ба худ меорад. Ҳадди ақал таллош мекунем, ки ин нуқтаҳои мошиншўйӣ тарзи хид-матрасонири беҳбуд бахшанд ва на-гузоранд, ки атрофиён аз қори онҳо изҳори норизоӣ кунанд. Зеро ғайр аз истифодаи бешумори об, ки дар та-моми олам ва кишвари мо низ ба му-аммо таъдил меёбад, инчунин ҷамъ шудани мошин, баста шудани роҳ ва амсоли он метавонад мавриди эъти-рози дигарон қарор гирад.

Соли гузашта дар 5 қорхонаи са-ноатӣ бозосӣ ва реконструксияи ин-шоотҳои тозакунии обҳои маҳаллӣ ба нақша гирифта шуда, то охири сол ин нақша иҷро гардидааст. Инчунин дар қорхонаи қоркарди нафти Фарғона, ҚММ «Квартс»-и шаҳри Қувасой, ҚММ «PREMIUM LEATHER»-и шаҳри Қўқанд иншооти тозакунии обҳои маҳаллӣ аз нав сохта шудаанд.

Оид ба ҳифзи ҳавои атмосфера аз 10 апрел то 10 май марҳилаҳои яқм ва аз 10 август то 10 сентябри соли 2024 марҳилаи дуоми яқмоҳи «Ҳавои тоза» гузаронида шуд. Дар рафти ин қорабини 30 ҳазору 745 мошин аз санҷиш гузашт, ки бо бензин, дизел ва газ ҳаракат мекунанд. Дар натиҷа идораи бехатарии ҳаракати роҳ 25 мо-шини номувофиқро ошкор намуд, ки атмосфераро бо газҳои зараровар олуда месозанд.

Дар пайи он барои 10 субъекти хо-ҷагидории мансуб ба категорияҳои 1 ва 2-и муҳити зист, инчунин 12 қор-хонаи бузурги вилоят ба манзурӣ ҷилавгирӣ аз паҳши қангу гўбори зар-рарнок таъҳизоти баландтарӣ насб гардида, дар як қисми он қорҳои боз-осӣ анҷом дода шудааст.

Дар робита бо риояи меъёрҳои

экологии партовҳо ҳуҷатҳои 85 қор-хонаи саноатӣ баррасӣ гардид. Маъ-лум шуд, ки 60 қорхона аз рўи қонун амал мекунанд, вале қисми боқимон-да ба камбудҳои ҷиддӣ роҳ додаанд. 14 парванда дар суди иқтисодӣ мав-риди муҳокима қарор гирифт ва ин қорхонаҳо ҷарима супурданд. Инчунин прокуратураи вилоят фаъолияти қаҳор қорхонаи санитариро бозқўй кард ва ба масъулони он қорҳои қонунӣ андешид.

— **Дар робита бо нақшаҳо дар соли 2025 ҷиҳо метавон гуфт?**

— Аз рўи лоиҳаи умумимиллии «Ма-қони сабз» дар вилоят шинонидани 15,2 миллион дарахтӣ бутта пешбини шудааст. Инчунин аз роҳи бунёди бог дар 38 маҳалла ва ихота гирифтани 150 километр шохроҳҳои умумӣ да-раҷаи ба қангалзорҳо таъдил додани муҳити зист ба 8 ғоиз афзоиш ҳоҳад ёфт. Соҳил ва атрофи 39,9 километр қаналу ҷўбурҳо обод гардида, ба ҷойи тафреҳу пїёдагарди аҳоли таъ-дил ҳоҳад ёфт.

Дар Соли ҳифзи муҳити зист ва иқтисодиёти «сабз» ба воситаи рей-дҳои ноғаҳои пурзўр намудани на-зорат аз болои субъектҳои хоҷаги-дорӣ, пешгирии аз паҳши газу гўбори зарарнок ба ҳаво, дар шаш қорхонаи саноатӣ вилоят насб кардани техно-логияҳои замонавӣ, ба қор андохта-ни 20 гектар замини бекорҳобида низ дар назар аст.

Дар баробари ин, суръат бахши-дан ба сохтмони ду қорхонаи қоркар-ди партов дар ноҳияҳои Фарғона ва Данғара ду ширкати Қуриёи Ҷанубӣ пешбини шудааст. Ин қорхонаҳо ба таълиди неруи барқ машғул меша-ванд. Дар пайи он, пурзўр қардани назорат аз болои ташкили 38 маҳали ҷамъовари партов дар шаҳри Фар-ғона ва 6 маҳали интиқоли партов дар қаламрави вилоят, идоами монито-ринг ба манзурӣ пешгирӣ аз ифлос-шавии ҳаво ва амсоли он мусоидат ҳоҳад кард.

Мирасрор АҲРОРОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти Фарғона.

САДОИИ ПОИИ ҲОЙКУ

Ёздаҳ сол қабл як шеърӣ кӯтоҳӣ Бахтиёр Аминиро дар саҳифаи интернет хондам, ки баёнаш шавқбарангез буд:

Он қадар ғарқи иштибоҳ,

мисли ин ки тамоми себҳои

оламо ман ӯрда бошам...

Ин огози ошноии ман бо

шоир буд. Дафъаи дигар дар

ҷараёни тадқиқи анвои шеърӣ

тоҷик дубора бо ҳойкуҳои

Бахтиёр Аминӣ бархӯрдм, ки

ба гуфти худӣ эшон ягона на-

мояндаи тоҷик аз ин навъ ӯст

ва бо дилбастагӣ беш аз 20

сол аст, ки ба жанрҳои ҷопони

нависи ҳойку ва сенрю шеър

мегӯяд. Узви Анҷумани ҳой-

кусароёни ҷаҳон дар Ҷопон

аст, дар озмунҳои зиёди ҳой-

кусароён ширкат варзида ва

комёб гардидааст. Ба тоҷикӣ

гуфтахояш камтаранд, асосан

ба забони русӣ менависад ва

се китоб зери номи «Дар ҳар

нукта чанд нукта», «Таъми та-

чалли» ва «Табассуми зебои

ту» дар ҳориҷ ба таъб расо-

нидааст.

Ҳойку чист, ки имрӯз дар

ҷаҳон пайравони зиёд пайдо

намудааст? Ҳамон гуна, ки

дар шинохти ин намууди шеър

овардаанд, ҳойку яке аз на-

мудҳои кӯтоҳӣ серистеъмол

дар шеърӣ ҷопон, чун танка

ва сенрю мебошад. Танка аз

лиҳози ҳаҷм бузургтар буда,

ғуӣё ҳойку аз ҳаҷмин танка

берун омадааст ва минбаъд

дар шакли алоҳида ривоч

ёфтааст. Ҳойку дар се сатр,

аз 17 ҳиҷо, дар шакли 5+7+5

сурат мегирад. Гоҳо мумкин

аст ҷойи мисраъҳо иваз ва

баъзан ҳаҷми умумии ҳиҷҳо

кам ё зиёд шавад. Гардиши

табиат дар ҷаҳор фасл дар таносуб бо инсон мавзӯи аслии ҳойкуҳост. Он ҷӣ, ки шоири бузурги сафедсаро Аҳмади Шомли ба ин мазмун гуфта, ки «шеърӣ ман дунёи онитареро бозгӯ мекунад» зоҳиран ҳамин аст, яъне тасвири як он аз мушоҳида ва тамошои табиат, ки ба шеър мегузарад. Шомли ҳам ошноии ҳубе бо ҳойку ва умуман анвои шеърӣ кӯтоҳӣ ҷопонӣ доштааст ва худаш ҳам аз ин даста ашъорӣ кӯтоҳ гуфтааст.

Тибқи маълумот, ҳойку ва сенрю сохти якхела доранд. Фарқи асосӣ дар он аст, ки ҳойку ба табиат ва ақсар вақт ба мавсими мушарраф бахшида шудааст. Дар ҳойку калимаҳо ё ашъи ишоракунанда ба мавсим (киго) мавҷуданд. Ҳойкуи ҳуб навишташуда одатан ҷиддӣ ва зебост. Сенрю, ҳамшакл бо ҳойку, барои ифодаи заъфҳои инсон навишта мешавад. Дар сенрю на ҳамеша киги истифода мешавад. Мавзӯи ин шеърҳо саҳнаҳои рӯзмарраи ҳаҷвӣ-мазҳакавӣ мебошанд, ки ақсар вақт ба рӯйдодҳои иҷтимоӣ вусеӣ ишора мекунанд. Дар сенрю, ба қавле, гоҳе ифодаҳои беҳаёвӣ ҳазли сиёҳ ҳам меоваранд.

Дар миёни навиштаҳои Бахтиёр Аминӣ ҳойкуву сенрюҳоро дар ҳама мавзӯ ме-тавон пайдо кард. Табиат, таърих, ҷомеа, гузашта, имрӯз бо ғам, шодӣ, дард, ханда, истеҳзо ва ҳар эҳсоси дигар дар ҳаҷмин семи-

срайҳои ӯ моҳирона гунҷо-

иш ёфтаанд.

Ба фикри мо низ таваҷҷӯҳ ба як лаҳза, ба як он, ё андешаву ҳаёли чандлаҳзай ба шеър мекӯчад. Шеър, ки кӯтоҳ аст, бояд мӯъаз ҳам баён шавад ва аз ин рӯ ҳамон гуна, ки мето-бад, гуфтани ин шеърҳо ҳам осон нест. Лаҳзаҳои шоир дар ҳойку ҳисобӣ аст. Вай дар лаҳза шоир мета-вонад бошад, аз пайи кашфи лаҳзаҳо меравад, ба тарзи дигар, ҳойку ва сенрю шоирро дар лаҳзаҳо ба тааммуқ дар андешаҳо ҳаёл мекашанд.

Инак, дар поён чанд ма-шқӣ худро дар ин жанр ба хонандагон пешниҳод ме-намоём:

1. Силсилаояш...
Ва ғушӣ бесадои
Ҳавои беҳуда.

2. Саги озодӣ
Дар сармои зимистон
Бар санги зиндон.

3. Кон-сти-тут-си-я:
Ҳикмати инсонӣ
Дастӣ дарози аҷз.

4. Зану хобе ширин:
Гушворе заррин
Шавҳар, киси зар.

5. Регистони мо
Муқовимати замон
Бо нақши бод.

Дилшода
ҲАЗРАТКУЛИЁН,
устоди Донишгоҳи
давлатии Самарқанд.

Бояд гуфт, ки санъати расомӣ, қобилияти баланди зехӣ, мушоҳидакорӣ, заъки эстетикиро талаб менамояд. Ин гуна фаъолияти эҷодӣ имконияти ҳарчи бештар дар кардани зебоӣ ва ҳаводиси зиндагиро фароҳам оварда, дар баланд рафтани заъки бадеии инсон ва шакл гирифтани шахсияташ аҳамияти калон дорад.

Санъати тасвирӣ намудҳои гуногунро дорад, ки яке аз онҳо рангтасвир мебошад. Бозомӯзии ин самт хеле ҷолиб аст. Рангтасвир худ асари бадеиест, ки дар ягон ҷизи саҳт бо ёрии рангҳо офарида шудааст. Рангтасвир тасвири бадеии воқеият ва талқини он мебошад. Воситаи муҳими тасвир ба андеша ва эҳсосоти тамошобин аст. Дар худ муҳити иҷтимоӣ ва ғояҳои рангорангро таҷассум мекунанд. Мазмунӣ ғоявии рангтасвир дар мавзӯ ва суҷети он ифода меёбад. Мусаввир суҷетро бо воситаҳои ифодаи тасвири ранга, аз ҷаби-ли композиция, нақш, ранг, ритм ва ғайра нишон медиҳад.

Воситаи муҳимтарини тасвир ба таъсир-гузори чунин тасвир ранг аст. Расом бо рангҳо шаклҳои зухури дунёи воқеӣ ё ҳаё-лиро тасвир мекунанд. Бепеён будани фазо, рангорангии ашъи он, ҳаракат, тағйироти руҳияи инсон, таърибаҳои муракка-бӣ эмотсионалӣ, фикру ҳаёлотӣ онҳоро инъикос менамояд. Воситаи ифодаи тас-вир ва тарзи қорӣ дар рангтасвир бо ранг, ҳусусияти асбобҳо, маҳлули рангҳо вобас-та мебошад.

Тарзи офаридани асарҳои рангтасви-ро шартан ба ду услуб ҷудо кардан мум-кин аст: ҳамвор ва ҳаҷмдор – фазоӣ. Дар услуби яқум тасвир бидуни нуру соя, дар

шакли ҳамвор офарида мешавад. Дар шак-ли ҳаҷмдор-фазоӣ бошад, тасвир бо нуру сояи ҳаҷмдор, дар ҳамбастагӣ бо муҳит тас-вир мегардад. Чунин асарҳо аз ранг бой мебошанд. Дар онҳо намудҳои гуногуни ранг, ҳатто рангҳои инъикосшавандоро дидаан мумкин аст.

Осорӣ рангтасвир аз рӯи тарзи қор, маз-мун, вазира, услуби қор ва намуди худ ба навъҳои монументал (санъати монумент-тали, рангтасвири монументали), ориш, санъати дастгоҳ, декоратсия (декоратсияи кино ва театр), миниатюра ва ғайра ҷудо мешавад. Инчунин, вобаста ба мавзӯ ва мазмунӣ худ низ ба як қатор жанрҳо: ани-малистика, жанрҳои таърихӣ, маийш, ба-тал, портрет, манзара, натюрморт ва ғайра ҷудо мешавад.

Бояд гуфт, ки ҳар як асари мусаввир, но-вобаста аз намуди он, дар тарбияи ахлоқу одоб, заъки эстетикӣ ва баланд рафтани сатҳи зебоипарастии инсон кумак мерасо-над.

Аз ин рӯ, намунаҳои эҷодӣ мусаввирони ҷавонро, ки табиати дилкашу нотақрор, олами ҳайвонот, обидоҳои таърихӣ, иншо-оти замонавӣ, арзиш ва анъанаҳои милли-ро тасвир кардаанд, метавон чун асари ҷолиб эътироф кард. Истеъдодҳои ҷавон-ро ҳамаҷониба дастгирии намуда, бояд дар равнак ёфтани қобилият ва фаъолияти онҳо кумак расонд, то онҳо битавонанд дар ба-ланд рафтани заъки эстетикӣ мардум со-диқона хидмат намоянд.

Муҳаммадқодир ҶҶРАЕВ,
донишҷӯии Донишқадаи миллии
наққошӣ ва дизайни ба номи Бехзод.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи ду интервали ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти

Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рӯйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170 . Фармоиши 2 Г-128.

Адади нашр 3680. Ҳаҷм 2 ҷузъи ҷопӣ.

Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

9 772010 77570011

1 2 3 4 5 6

Таҳияи А. КОМРОН.

Александр Дюма на танҳо дар офариниши осори бадеӣ, балки қорҳои маийш низ дасти расо дошта. Ин нависанда аввалӣ касе буда, ки дар Фаронса кабо-ҳона бино кардааст. Тарзи пухтан ва дастури сижабобро ӯ аз мар-думи Қафқоз, ҳангоми саёхаташ дар ин сарзамин, омӯхтааст.

ЯК ШАБИ ЗИМИСТОН

← (Аввалаш дар саҳ.3).

То хеле ҷо ронанда беист харф-занону ҷавон дам дар дарун раф-танд. Нихоят, яҳо об шуданд, шув-воси бунгош аз миён бардошта шуд. Пилхорӯш мижгон дар ҳонаи худ ба ҷунбиш даромаданд, ангуш-тони дасту поҳо маҷоли ҳаракат ёфтанд – ҷавон ба худ омад. ӯ сар бардошта худро дар мошин дид, гоҳе ба пеш, ки роҳи ҳокии пур аз ҷакар-ҷукӯриҳо бо ҷарои худрав то хеле ҷо равшан мешуд, гоҳе ба ҷониби ронанда, ки аз дасти бар-дорзанаҳои мошин сари ҷо ҷунби-да менишасту даст аз фармон на-мебардошт, нигоҳҳои таҳайюромеъ афканд. Хушёр шудани ӯро дида, ронанда гуфт:

– Хуршед, ба худ омадӣ?
– Шумо...
– Амаки Шарифат.

– Э-е, аз кучо донистед, ман дар роҳ мондам?

– Ҳеч, бо амри тасодуф. Бахтат будаст, имрӯз ба Порашт бор овар-да будам, дар бозгашт туро пеш омадам.

– Ин ҳаҷон «Виллис»-атон аст?
– Ҳа, ҷӣ буд?

– Ўн мошинатон мулоим ме-рафт, ин аз ароба ҳақ шалақтар аст...

Шарифи ронанда қоҳ-қоҳзанон хандиду беиштиғӣ бо қафи даст ба китфи ҷавон зад. Ҳамин даст андох-танаш буд, ки дубора фарёди ҳа-роҳаш ба осмон печид. Дувумин бор буд, ки аз зарбаи ногаҳонӣ шонаи маҷруҳи ҷавон дарди ҷонсӯз меод. Ронанда бо ҳисси пушай-монӣ гуфт:

– Бубахш, додарҷон, надонис-там. Ҳамин тарафат ҷароҳати саҳт дорад, ба назарам. Мошинаро шалақ гуфтанат маро аз худ ра-вонд.

– Шумо маро бубахшед, амак, – базӯр нафаси роҳат қашида гуфт ҷавон, – агар ҳаҷин «шалақ»-атон намебуд, ки медонад ба ҷӣ рӯзе меафтидам? Шоё ҳаҷм дар ин биё-бон тўмамо шағло гургон мешу-даму касе хабар намеёфт.

– Медонӣ, ба тарафҳои мо ба осонӣ қола намеравад, бахусус, шабҳо. Дар Форш бояд мемондӣ.

моҳаи соли гузаштаи Иттиҳодияи «Ҳунарманд» бармеояд, ки дар 16 шаҳру навоҳии вилоят рушди мун-тазами ҳунармандию касибӣ ба роҳ монда шуда, дар 620 ҷамоаи шаҳр-вандони маҳаллаҳо аҳоли ба ҳуна-рҳои мардумӣ зиёдтар таваҷҷӯҳ зо-ҳир мекунанд ва ин мавзёҳо чун ҷашмаи хурушони ҳунармандӣ ва касибӣ эътироф шудаанд. Дар на-тиҷаи тариғи ташвиқ дар 30 маҳал-ла ҳунароҳои мардумӣ эҳф гардидад ва интизор меравад, ки аз ин баъд низ дар ин самт пайгирона заҳмат кашда, шумори иштиқмандонро зиёд кунанд.

Қаҳрамон Халилов, дар идомаи суҳнааш гуфт: нақша дорем, ки дар ноҳияҳои Шаҳрисабз ва Қўқдала қоргоҳҳои наве бунёд созем, ки ба қоркарди пашми ҳайвонот иқтисос дошта, аз маҳсулоти нимаомода намад, гилем ва қулоҳҳои пашмӣ истеҳсол намоянд. Агар ин нақшаи мо дар амал татбиқ гардад, 50 ҷойи қори доимӣ ба вучуд хоҳад омад.

Бахши вилоятии Иттиҳодияи «Ҳунарманд» дар соли раван умед-вор аст, ки 1,6 ҳазор узви иттиҳод-ия ва мардуми камбизоату қалам-равро бо 3,6 миллиард сўм маблағи субсид таъмин созад. Онро ҳазинаи «Кумак ва дастгирии ҳунармандию касибӣ» дар ихтиёри қоргоҳ хоҳад гузошт. Ҳамчунин ният доранд, ки дар шаҳри Қаршия як осорхонаи хо-

Шариф ХАЛИЛ,
хабарниғори «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

– Ҷавонӣ кардам, меҳри зодгоҳ

ҷун оҳанрабо ба сўяш қашид...

Ҳамин дам ногаҳон садои гўшҳа-роши тарақ-туруқ баланд шуду худ-рав тақони саҳте хўрд ва ба фармон-дории ронанда ниғоҳ накарда, то хеле ҷо якпалашавон лағзида, бо ғиж-ғижи зиёд замиро ҳарошида рафт. Ронандаи тануманд ин гуна ҳолатҳоро зиёд мувоҷеҳ омада буд магар, худро гум накард, ҳарчанд ду-се бор ба дари паҳлуви ба болои фармон ҷуссаю сари худро зада ги-рифт, билофосила турмузро зер кард ва худрави якпалашудди яқрав-ро нагузошт, ки аз ҳад зиёд ба бе-роҳа баромада равад. Ҷавон бошад, бо нахустин тақонхўрии худрав са-рашро ба пешхон заду аз он пас хушёр шуд ва бо дасти солимаш мўҳжам аз дастаки дар дошта истод.

Баробари истодани худрав Шарифи ронанда дарҳол қарор боз карду ба берун қаҳида фурумад. Ҷавон бесабона овоз баланд кард:

– Ҷӣ хабар, амак?
– Ланъати, балони мошин кафи-даст!

– Акун ҷӣ қор мекунем?
– Биё поин! – амр қард амак. – Балони эҳтиётӣ ҳаст, иваз мекунем.

Ҷавон низ пиёда шуд. Самти чапи танаш – аз дўш то бучулаки по гўё чон надошт. Бо вучуди ин қаҳида-қаҳида ба самти чап, ба назди ама-ки ронанда гузашт. Шариф аллақай қаҳаширо қашида ба зери мошин паҳн карда буд. Дарпўши брезентии қафоро ба боло қашида, аз нишаст-гоҳи ақиб ҷархи эҳтиётро, ки амон-натӣ бо ресмоне ба қанораи мошин баста буд, аз гиреҳаш озод карда ба пеш овард. Сипас, аз ҳаҷон ҷо, аз дохили қаъбае ҷаки мошинбардориро низ гирифт ва ба пеш гузашту дар пахлуи ҷархи ҷилав, ба устувор кар-дани он дар зери бадини худрав пар-дохт. Чун қораш тамои мешуд, ба ҷавон гуфт:

– Хуршедҷон, гузар, аз ҳаҷон кут-ти пушти мошин тарсегов биёр!

Ҷавон ба қафои худрав гузашт. Чун равшании ҷароғҳои мошин то ин та-раф намерасид, куттиро бардошту ба назди ронанда овард. Ҳар ҷӣ дар дарунаш буд – чандто қалиди худро қалон, латтапораҳо, анбуру болча ба ҷашм менамуд, вале тарсеговӣ...

– Ин ҷо тарсеговӣ нест, амак! – таваққул гуфт ҷавон. – Анбуру бол-

наводагӣ ва «Маркази зарғари», ки бахшҳои тафреҳию дилхушкунанда-ро дарбар мегирад, бисозанд. Сох-таву ба истифода дода шудани қор-гоҳҳои хурди истеҳсоливу қоркар-ди пашми ҳайвонот дар шаҳри Шаҳ-рисабз ва ноҳияҳои Миришқору Қўқдала, ки 210 ҷойи доимии қор доранд, низ аз мақсадиҳои наҷиби «Ҳунарманд» ба ҳисоб меравад, ки соли равон дар амал татбиқ хоҳад шуд. Интизор меравад, ки имсол дар Шаҳрисабз Фестивали II байнал-милалии сўзании ироқӣ баргузор гардад ва зимни ҷарабиниҳо қўиш хоҳад шуд, ки ба Шаҳрисабз мақо-ми «Шаҳри ҷаҳонии сўзании ироқӣ» дода шавад.

Бояд таъкид кард, ки эҳёи ҳуна-роҳои мардумӣ як роҳи муассири раҳой аз ҷанги камбизоатӣ мебошад ва ҳукумати ҷумҳури ҳаҷм дар талош аст, ки бо роҳандозии тарҳҳои гу-ногун ҷамъиятро ба сўйи фаровони-ҷи бақашад ва рўзгори моро ободтар созад. Қасбу ҳунаромўзӣ ва дар қатори он ташкили қоргоҳҳои истеҳ-солӣ ба он мусоидат хоҳанд намуд, ки иқтисодиётӣ кишвар зина ба зина пеш равад ва мушқилоти му-ҳорираи меҳнати аз байн рафта, Ўзбекистон ба кишвари содиқкунан-даи молу қола мубаддал гардад.

Шариф ХАЛИЛ,
хабарниғори «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

СЕ ҚАТРА

«Мо ба дарёҳои саркаш ҳамсарем»,
Сўйи ҳар лабташнае роҳ мебарем.
То биболод таъби Ширини ҳаёл,
Тешаи Фарҳодро бо қон ҳарем.

Нафаҳмидам ман ин серўза дунё,
Ки ҳарҷо бухлу кин бошад хувайдо.
Яке мил мекашад бар ҷашми шоир,
Дигар ғарқаш кунад ўро ба дарё.

Чу як пири хирад пандам бидодӣ,
Ғаёе захру ғаёе қандак бидодӣ.
Фалак, гуфти абад монӣ ҷавон, лек
Ҷавонӣ рафт, чун пандам бидодӣ?

Парвин ХОЛИҚОВ,
деҳаи Синтаби
ноҳияи Нурато.

Санҷиши қалам

ОРЗУИ КўДАКӢ

Шаб, ту байти «Аллаҳо»-и модарам,
Қақшашони осмони ховарам.
Шаб, ту ёди кўдакиву беғамӣ,
Қиссаю афсонаи зудбаварам.
Кош, аз нав кўдаки нодон шавам,
Сар ниҳам беғам ба пойи модарам.
Во дарего, нест имкону илоҷ,
Фурсати бигзаштаро боз оварам ...

Нуриддин МУҚИМОВ,
ноҳияи Деҳқонободи
вилояти Қашқадарё.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир

Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
рўзҳои қоршанба ва шанбе ҷоп
мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора
ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гардида.

Нишонии мо:

100011 ш. Тошқанд,
кўчаи Навоӣ, 30, ошонаи 4.

Телефонҳо: қабулгоҳ: +998555200337;
Котибот: +998555200336.

Факс: +998555200337.

сайт http://ovoztoji.uz/, e-mail:
ovoztoji@umail.uz, ovoz@list.ru

Индекси обўна 170.

Матбааи таъбу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарк».

Нишонии қорхона: кўчаи Буюк Турон, ҳонаи 41.